

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Leszek Matuszewski

Sędziowie: SSO Hanna Bartkowiak (spr.)

SSO Bożena Ziółkowska

Protokolant: staż. I. M.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Wojskowej del. do Prokuratury Okręgowej M. N.

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2014 r.

sprawy skazanego **T. W. (1)**

na skutek apelacji wniesionej przez skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Wągrowcu

z dnia 3 czerwca 2014 r. sygn. akt II K 234/14

1. Uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Wągrowcu do ponownego rozpoznania.
2. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. B. kwotę 147,60 zł brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

B. Z. L. H. B.

UZASADNIENIE

W dniu 7 stycznia 2014 r. (data wpływu pisma do Sądu Rejonowego w Wągrowcu) skazany **T. W. (1)** zwrócił się z wnioskiem o wydanie wyroku łącznego i wymierzenie kary łącznej.

Sąd Rejonowy w Wągrowcu, orzekając w dniu 3 czerwca 2014 r. wyrokiem łącznym w postępowaniu prowadzonym pod sygn. akt II K 234/14, stwierdził, że T. W. (1) został skazany następującymi wyrokami:

A. Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 20 grudnia 2010 r. sygn. akt II K 796/10 za przestępstwo z art. 178a § 2 kk popełnione w dniu 21 sierpnia 2010 r. na karę 1 miesiąca pozbawienia wolności;

B. Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 20 maja 2013 r. sygn. akt II K 1326/12 za przestępstwo z art. 197 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 28 sierpnia 2012 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 217 § 1 kk w zw. z art. 12 kk popełnione w okresie od lipca do sierpnia 2012 r., za przestępstwo z art. 217 § 1 kk popełnione w okresie od lipca do sierpnia 2012 r., za przestępstwo z art. 217 § 1 kk w zw. z art. 12 kk popełnione w okresie od lipca do sierpnia 2012 r. na podstawie art. 91 § 1 kk na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności, gdzie orzeczono karę łączną 1 roku i 7 miesięcy pozbawienia wolności;

C. Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 9 grudnia 2013 r. sygn. akt II K 978/13 za przestępstwo z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 233 § 1 kk popełnione w dniu 12 października 2012 r. na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności;

D. Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 23 grudnia 2013 r. sygn. akt II K 1078/13 za przestępstwo z art. 224 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 29 października 2013 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 226 § 1 kk popełnione w dniu 29 października 2013 r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, gdzie orzeczono karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności.

W oparciu o tak poczynione ustalenia Sąd Rejonowy orzekł następująco:

1. na podstawie art. 86 § 1 kk i art. 91 § 2 kk połączył wymierzone wyrokami opisanymi powyżej w punktach B i C kary pozbawienia wolności i wymierzył skazanemu T. W. (1) karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej w punkcie 1 kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy pozbawienia wolności: od 18 grudnia 2012 r. do 6 września 2013 r. i od 30 października 2013 r. do 3 czerwca 2014r. i nadal;
3. na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie w pozostałym zakresie;
4. na podstawie art. 624 § 1 kpk oraz art. 6 ustawy o opłatach w sprawach karnych zwolnił skazanego od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych i nie wymierzył mu opłaty

Apelację wprost od całości powyższego wyroku wniósł skazany. Analiza treści środka odwoławczego prowadzi do wniosku, że zarzucił on Sądowi I instancji: błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść orzeczenia, a to poprzez uznanie, iż kara wymierzona w sprawie II K 1078/13 nie nadaje się do połączenia w węzeł kary łącznej, oraz wymierzenie rażąco niewspółmiernej kary łącznej, to jest nazbyt surowej.

Na rozprawie apelacyjnej obrońca skazanego doprecyzował, że głównym zarzutem jest zarzut rażącej niewspółmierności kary łącznej. Wywodząc tak, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i obniżenie kary łącznej do 1 roku pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się celowa, gdyż umożliwiła przeprowadzenie kontroli instancyjnej wyroku Sądu Rejonowego. Nie przyniosła ona jednak oczekiwanego przez apelującego rezultatu, albowiem dostrzeżone z urzędu uchybienie wywołało konieczność uchylecia orzeczenia w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. K. charakter rozstrzygnięcia uczynił przy tym bezprzedmiotowym rozpoznaniem tego zarzutu apelacyjnego, który odnosił się do wymiaru kary. Dostrzeżona przez Sąd odwoławczy obraza przepisów postępowania miała bowiem znacznie głębszy charakter i już na tym etapie jej rozpatrywania stwierdzono, że uniemożliwiała pełne zrozumienie ocen Sądu I instancji wyrażonych przy wymiarze kary łącznej.

Te działania Sądu Okręgowego, wykraczające poza ramy wniesionych apelacji były możliwe, gdyż zgodnie z zasadą skonkretyzowaną w przepisach art. 434 § 2 i art. 440 kpk oraz zasadą prawdy materialnej i trafnego orzekania, Sąd odwoławczy ma prawo i obowiązek zbadania sprawy pod względem merytorycznym i prawnym nie tylko w granicach środka odwoławczego, ale także z urzędu, niezależnie od tych granic – w celu stwierdzenia, czy nie zachodzi potrzeba orzeczenia na korzyść oskarżonego, choćby środek odwoławczy wniesiono na jego niekorzyść, i to na każdej z podstaw określonych w art. 438 kpk (por. wyrok SN z 29 maja 1973 r., V KRN 118/73, OSNKW 1973/12/155).

Sąd II instancji, po zapoznaniu się z przedmiotową sprawą, stwierdził, że Sąd Rejonowy dopuścił się rażącej obrazy przepisu prawa procesowego – art. 413 § 2 pkt 2 kpk – która mogła mieć wpływ na treść wyroku w zakresie wymierzonej T. W. (1) kary łącznej. Owa obraza polegała na wymierzeniu skazanemu kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności (punkt 1 sentencji wyroku, k. 57), przy późniejszym wskazaniu, w pisemnych motywach wyroku, że zachodziły w sprawie okoliczności, które uzasadniały wymierzenia kary łącznej 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności (str. 6 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, k. 71v). W ocenie Sądu odwoławczego błąd ten ma rażący charakter. Doszło bowiem do wydania orzeczenia, które wbrew gwarancyjnej funkcji przytoczonego przepisu prawa, nie daje się

jednoznacznie odczytać. Umotywowanie kary wyższej niż wymierzona wyrokiem powoduje niepewność co do tego czy do błędu doszło przy sporządzaniu uzasadnienia, czy też doszło do niego już w toku wyrokowania. Uzasadnienie orzeczenia jest przecież pewnego rodzaju sprawozdaniem z czynności organu sądowego, a więc i rozważań, które doprowadziły ten organ do rozstrzygnięcia o tej a nie innej treści.

W tej sytuacji, obarczone tego rodzaju niepewnością, rozstrzygnięcie ostać się nie mogło. Jednocześnie nie może budzić wątpliwości, że uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Dotyczyło ono przecież wymiaru kary pozbawienia wolności. Kary dla osoby skazanej najbardziej dolegliwej. W takiej sytuacji, odbycie takiej nawet niewielkich rozmiarów, bez właściwej podstawy prawnej, prowadzić może do powstania poważnej krzywdy dla osoby skazanej. (por. wyrok SN z 14 stycznia 2000 r., V KKN 531/99, Lex nr 50936).

W powyższej sytuacji, niezależnie od podniesionych zarzutów odwoławczych zaistniała konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania temu właśnie organowi.

Dostrzeżone z urzędu uchybienie, a w konsekwencji uchylenie zaskarżonego wyroku wywołało sytuację, gdzie przedwczesnym byłoby rozpoznanie zarzutu rażącej niewspółmierności kary. Jej zasadniczym celem było wykazanie wadliwości wymiaru kary łącznej. To jest tego elementu rozstrzygnięcia, które dotknięte było istotną wadą blokującą możliwość badania go pod kątem zgodności z rozstrzygnięciem wzorcowym (art. 436 kpk).

Odnieść można było się jednak do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych. Mianowicie, że Sąd Rejonowy nie objął wyrokiem łącznym wyroku wydanego w sprawie Sądu Rejonowego w Wągrowcu o sygn. akt II K 1078/13. Analiza zaskarżonego orzeczenia dokonana przez przyzmat zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, m.in. w postaci informacji z Krajowego Rejestru Karnego, nie pozwalała na uznanie zasadności tego zarzutu. Wyniki wspomnianej analizy wykazały, że przywołany wyrok skazujący został przez Sąd niższej instancji uwzględniony, a wymierzona nim kara oceniona pod kątem możliwości zawiązania w węzeł kary łącznej z innymi karami wymierzonymi skazanemu. Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy, stosując art. 85 kk, wyrok ten nie mógł podlegać łączeniu gdyż przed datą czynów za które T. W. skazany został w sprawie SR Wągrowiec o sygn. II K 1078/13, tj. przed 29 października 2013, zapadł wobec niego wyrok za przestępstwo podlegające orzekaniu w sprawie SR Wągrowiec pod sygn. II K 1326/12. Wyrok ten został zaś wydany w dniu 20 maja 2013 r. Uznać zatem należało, że na chwilę orzekania przez Sądy obu instancji nie ukazały się podstawy do zakwestionowania prawidłowości wyprowadzonego w pierwszej instancji wniosku, że nie zachodzi możliwość innego łączenia kar niż ta przyjęta w zaskarżonym wyroku łącznym.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

W punkcie 2 wyroku orzeczono o kosztach nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym. Na podstawie § 19 pkt 1 w zw. z § 14 ust. 5 oraz § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461.) zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. B. kwotę 147,60 zł brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym w sprawie o wyrok łączny. Ten obrońca został bowiem ustanowiony do reprezentowania skazanego w instancji odwoławczej, a skoro zakończył swoje obowiązki, to należało już na obecnym etapie sprawy przyznać mu stosowne koszty.

Na koniec zaznaczyć trzeba, że przeprowadzona ponownie rozprawa ma służyć przede wszystkim wyświetleń i zbadaniu wszelkich istotnych okoliczności jakie mogą mieć wpływ na ustalenie kwestii wymiaru kary łącznej, a w tym określenie wpływu ogólnych i szczegółowych dyrektyw wymiaru kary łącznej na kształt kary wymierzanej w konkretnie rozważanym przypadku. Ponowienie rozprawy pozwoli też na usunięcie wskazanej niniejszym wyrokiem sprzeczności między rozstrzygnięciem o karze zawartym w wyroku Sądu Rejonowego a motywacyjną jego częścią oraz wydanie jednoznacznego w tej kwestii orzeczenia. Uaktualnienia wymagać jednak będzie lista skazań T. W., gdyż nie można

wykluczyć, że uległa ona zmianom, które winny być oczywiście uwzględnione przez Sąd I instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

H. B. L. B. Z.